

Nordiska fornlemningar 36

Skildring av tingshög

Återutgivning av text från 1821

En gratis e-bok från
e-boksforlaget.se

**Nordiska fornlemningar 36.
Skildring av tingshög
– Återutgivning
av text från 1821**

**av Johan Gustaf Liljegen
& Carl Georg Brunius**

Copyright © 2016 Mikael Jägerbrand
Virvelvind Förlag, Lysekil
Mer info: www.e-boksforlaget.se

Förord

I den här e-boken får du en kort beskrivning av en av de vanligaste typerna av fornlämningar i Norden – tingshögarna.

De tingshögarna som skildras finns utanför Trondheim i mellersta Norge.

Den här texten publicerades 1821 i den svenska tidskriften "Nordiska fornlemningar" med rubriken "XXXVI. Tingshög". Texten skrevs av fornforskarna Johan Gustaf Liljegren (1791–1837) och Carl Georg Brunius (1792–1869).

Den här e-boken publicerades på sajten e-boksforlaget.se i maj 2016. Du får gärna länka till den här e-boken eller skicka vidare e-boken till vänner och bekanta. Du får till och med ladda ner den och sprida den vidare på din egen sajt eller blogg – men då kan vi inte göra eventuella ändringar, rättelser eller kompletteringar.

Eftersom den här texten skrevs på 1800-talet så innehåller den mått, ord och personer som inte är så bekanta i dag. Därför har vi kompletterat originaltexten med en kortfattad ordlista.

Skildring av tingshög år 1821

Den här texten publicerades ursprungligen år 1821 i tidskriften "Nordiska fornlemningar. V och VI häftet" med rubriken "XXXVI. Tingshög". Författare till texten är Johan Gustaf Liljegren (1791–1837) och Carl Georg Brunius (1792–1869).

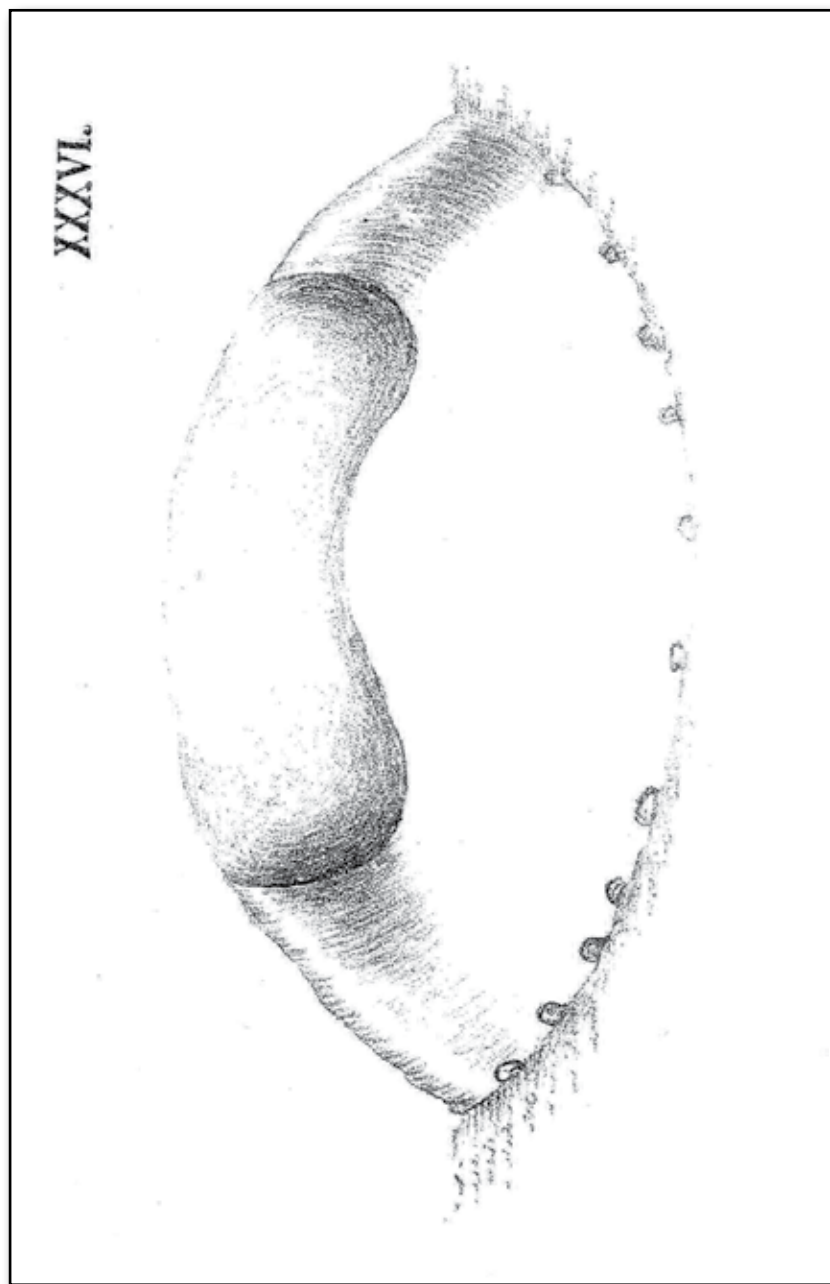
Vi hafva ofvanföre sett, att högar sammanfördes till offer- och begravningsställen; här skall exempel derpå anföras, att de i likhet med stenkretsarna (se XXX), tjent till domplatser.

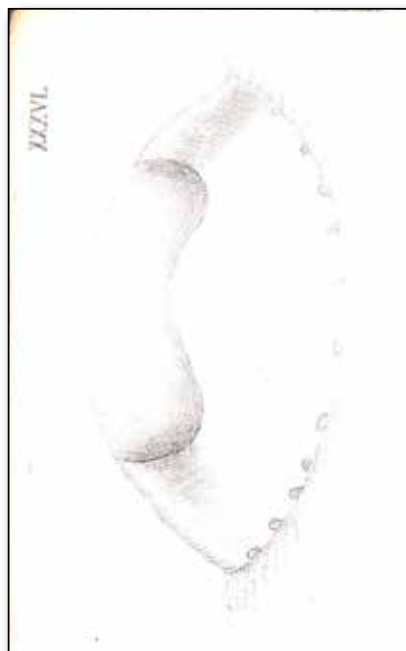
Af det landstycke, som inneslutes af Stördalselven på den södra och Verdalselven på den norra sidan, och som sträcker sig från fjällkolen, först mot vester, men slutligen mot sydvest, har den yttersta nordliga udden, hvilken är genom en gren af Trondheims fjärden skild från Stördals gäll, fått namn af Frosten (*Frosto*). Denna udde, som har likhet med en aflång trekant, ligger vid pass 2 mil från Thronthem i nordost och begränsas af Ekne i nordost samt omgifves för öfrigt af hafvet. Ungefär $\frac{1}{8}$ mil från gästgifvaregården Holmberg i söder, och från Hochstad i

vester, är gården Ryg, belägen på en landtås, som sträcker sig derifrån i syd-sydost. Här igenfås det domställe, hvarest det stora *Frostothing* fordom hölls, som var en allmän samlingsplats för hela Throndelagen.

XXXVI. Ett stycke sunnanom bemälte gård ligger en stor, rund hög, hvars höjd i lodrät linea belöper sig till 16 à 18 alnar, och är dess nedersta omkrets 170 à 180 steg och öfversta 16 à 17 steg, der den i midten har en ansenlig fördjupning, hvars öfversta kanter småningom slutta mot vester. I besagda fördjupning af högens topp träffas åter en liten hög. Det är ingen anledning, säger Schöning, som i sin Norrska Resa afritat och beskrifvit ifrågavarande lemning, att förmoda, det den varit annorlunda af ålder; och tror han, att här varit en af de så kallade *kongshaue*, hvarest konungarne i fordna dagar hade deras säten i offentliga förrättningar med deras rådgifvare omkring sig, hvilka torde på kanterna af ofvanbeskrifna fördjupning haft sina säten. Något längre mot söder är det ställe, hvarpå det gamla *Frostothinget* samlats. Men allt är så förändradt, att det kan knappt igenkännas. Troligtvis hafva de tvänne mycket stora stenar, som ligga ungefär i midten af domplatsen, varit resta, och de minre derutomkring befintliga tyckas fordom stått upprätt och utgjort en aflång quadrat, vid pass 60 steg lång och 32 bred. Båda midtstenarne torde varit för domrarna eller kanske också begagnats till offerstenar, då något tempel ej funnits i tracten. Förmodligen hafva de omgifvande stenarne, hvaraf tvifvelsutän de aldra flesta blifvit bortförda, bestigit sig till ett antal af 36 eller uppgått

ända till 96, om man vill antaga, att 12 thingsmän kommit från hvarje af de 8 Throndelagens fylken. Ett bref af år 1458 visar eljest, att hela Frostathings allmoge brukar ett eget sigill, som finnes i aftryck. — Några steg längre i söder råkas en annan hög, som har vid pass 100 steg i omkrets och kallas *Thingshufva*, sannolikt derföre, att den är rund, som en hufva. Här lära Konungarne också eller snarare deras jarlar haft sina säten. Imellan och omkring ofvananförda högar räknas några runda och en aflång hög; likväl äro alla af minre betydighet.

XXXVI. Tingshög.

V i hufva öfversta sett, att höget sammanflötas till öfver, och begravningshögen; här skall exempel derpå anföras, att de i likhet med storkastarna (se XXX), äro till dampstovar.

At det landströcke, som inneslutas af Ståfåttens elfven på den öfstra och Verdåfåttens på den norra sidan, och som ströcker sig från Fåttelöfven, flöt mot väster, men slutligen mot östväst, har den yttre nordliga sidan. Kvällen är genom en gren af Trondheims flödes skild från Ståfåttens gäll, flöt namn af Frøsten (Frøst). Denne söder, som har flödet med en allig tröskat, ligger vid pass 2 mil från Throndhem i nordost och begränsas af Ekne i nordost samt omgifves för öfrigt af havret. Ungalet i mil från gästgävergården Holmberg i söder, och från Hochstad i väster, är gården Höge, belägen på en hödd, som ströcker sig derifrån i sydost. Här äro alla det äro tillräckligt, hvarst det stora Frøstehög forlora höll, som var en allmän anläggning för hela Trondelagen.

XXXVI. Ett stycke samman en högen högt ligger en stor, rund hög, hvares höjd i höjden ligger höllger sig till 10 å 12 alnar, och är dess största omkrets 20 å 25 alnar och höjden 10 å 12 alnar. Den i mitten har en ensidig fördopning, hvares öfrsta väster söderlängs slutar mot väster. I högsta fördopning af högens topp träffas åter en liten hög. Det är högens anledning, säger Schöningh, som i sin Norske fluss afritat och beskrifvit i-fölgande samling, att nämnda, det den varit

Nordiska fornlämningar, häfte V-VI, 1821.

Viktiga ord och personer

Aln.

Längdmått. En aln är 59 cm.

Brunius, Carl Georg.

[1792–1869] Konstnär, arkitekt och konsthistoriker som växte upp i ett av världens mest hällristningsrikaste områden, Tanum. Mest känd för sin bok "Försök till förklaringar öfver hällristningar" som kom 1868.

Liljegren, Johan Gustaf.

[1791–1837] Svensk fornforskare och riksantikvarie. Var en av landets första professionella arkeologer och var verksam som professor i ämnet vid Lunds universitet. Var en av 1800-talets främsta experter på runor och gav bland annat ut "Run-urkunder" (1833).

Mil.

Längdmått. En svensk mil var 10 688 meter när den här texten skrevs.

Schöning, Gerhard.

[1722–1780] Norsk professor i latin och historiker. Är i dag

mest känd för sina verk "Norges riges historie" (1771–1773) och "Forsøg til de nordiske ländes, serdeles Norges gamle geographi" (1751) och sin utgåva av Snorre Sturlesons "Heimskringla".

Steg.

Gammalt längdmått. Ett steg motsvarar 90 cm.

Stördalselven.

Äldre stavning för den norska älven Stjördalsälven i mellersta Norge.

Fler böcker från E-boksforlaget.se

Här är några flera e-böcker från E-boksforlaget.se

Alla titlarna går att hitta hos de flesta e-bokhandlare, i iTunes samt på många bibliotek.

På vår sajt hittar du mer information om böckerna samt länkar.

Ett urval av våra e-böcker

001	"Greby gravfält – det vackraste gravfältet i Sverige"	011	"Hällristningar på Kinnekulle" (1892)
002	"222 galna fakta om filmstjärnor och kändisar"	012	"Forn tidens perioder" (1892)
003	"99 galna fakta du inte visste om bad"	013	"Skäggets historia" (1893)
004	"Hollyhotell – triviaboken om kändisar på hotell"	014	"Midvinterns solfest" (1894)
005	"Sølgudens yxa och Tors hammare" (1899)	015	"Hur gamla är hällristningarna?" (1869)
006	"Svenska djur i folktron" (1898)	016	"Bohusläns bygdeborgar" (1909)
007	"Galna väderrubriker – 155 exempel från kvällstidningarna"	017	"Bohuslänska hällristningar" (1879)
008	"Feniciska kolonier i Skandinavien" (1875)	018	"Kattens kulturhistoria" (1882)
009	"Galna rockstjärnor – 199 otroliga fakta från pop- och rockvärlden"	019	"Ett besök i Venedig år 1878"
010	"250 galna fakta om fotbolls-VM"	020	"Strandgatan i Visby år 1879"
		021	"Märkliga orter i Sverige" (1883)
		022	"Resa på Dalslands kanal år 1877"
		023	"Nyköpings slott" (1877)
		024	"Djurens sömn" (1889)
		025	"Katten i forntida Egypten" (1889)
		026	"Ett besök i Marstrand år 1882"
		027	"Runlejonet i Venedig" (1871)

- 028 "Dryckenskapens faror" (1894)
- 029 "Min resa i Blekinge och Kalmar år 1854"
- 030 "En utflykt på Mälaren år 1871"
- 031 "Kelternas historia" (1883)
- 032 "Jack Uppsprättaren – Världens första bok om seriemördaren Jack the Ripper" (1889)
- 033 "Svear och götar under folkvandringstiden" (1905)
- 034 "Ett dygn på månen år 1870"
- 035 "Blomsterspråket" (1888)
- 036 "Vikingatidens Lund och Birka" (1909)
- 037 "Fynden i Troja" (1878)
- 038 "Skildring af Vestergötland år 1882"
- 039 "Kalmar slotts historia" (1880)
- 040 "Ett besök i Södertälje år 1881"
- 041 "En färd på Donau år 1882"
- 042 "Ringmuren i Visby" (1874)
- 043 "Skildring av Värmland år 1882"
- 044 "Julen på 1870-talet – Skildringar och illustrationer i svenska tidskrifter "
- 045 "Om julens härkomst" (1899)
- 046 "Jomsvikingarnas saga" (1888)
- 047 "Julen i Skåne på 1820-talet"
- 048 "Fredrikstens fästning och Karl XII" (1879)
- 049 "Skildring av Göteborg år 1882"
- 050 "Skildring av Halland år 1882"
- 051 "Skånska fornminnen" (1853)
- 052 "Norrköpings historia" (1871)
- 053 "Ett besök i Waxholm år 1870"
- 054 "Förbindelse mellan Skandinavien och västra Europa före Kristi födelse" (1889)
- 055 "Vadstena slott" (1875)
- 056 "Skildring av Island" (1870)
- 057 "Husaby kyrka" (1899)
- 058 "Besök på Gripsholms slott år 1895"
- 059 "Hällristningarna i Järrestad" (1881)
- 060 "Ett besök i Rom år 1870"
- 061 "Orkidéernas historia" (1894)
- 062 "Besök på Helgoland år 1874"
- 063 "Nyaste och tillförlitligaste Drömboken" (1918)
- 064 "1870-talets bästa tips för frisyr och utseende"
- 065 "Nordens fartyg från hednatiden" (1872)
- 066 "Guide till Uppsala år 1875"
- 067 "Skildring av Blekinge år 1882"
- 068 "Kyrkoruinen S:t Katarina i Visby" (1877)
- 069 "Anmärkningar rörande figurteckningar från forntiden" (1842)
- 070 "Skildring av Bohuslän år 1882"
- 071 "Gripsholms slott" (1877)
- 072 "Skildring av Dalsland år 1882"
- 073 "Skildring av Närke år 1882"
- 074 "Skildring av Öland år 1882"
- 075 "Lyxens historia" (1870)
- 076 "Skildring av Stockholm år 1882"
- 077 "Sveriges 33 mest sevärda vikingaplatser"
- 078 "Skildring av Västmanland år 1882"

- 079 "Skildring av Härjedalen år 1882"
- 080 "Ett besök i Strängnäs år 1874"
- 081 "Ett besök i Visby år 1906"
- 082 "Skildring av Gästrikland år 1882"
- 083 "Skildring av Jämtland år 1882"
- 084 "Gaffelns historia" (1889)
- 085 "Hervars och Hedreks saga" (1888)
- 086 "Gråfkistor af klufna och urhålkade stockar" (1894)
- 087 "Bohus fästning" (1869)
- 088 "En resa på Rhen år 1866"
- 089 "Skildring av Gotland år 1882"
- 090 "Falu grufvas historia" (1864)
- 091 "Den svenske solguden och den svenske Tyr" (1906)
- 092 "Rundtur i södra Frankrike år 1880"
- 093 "Sveriges hundraser" (1880)
- 094 "Sagan om Ragnar Lodbrok och hans söner" (1880)
- 095 "Borgholms slottsruin" (1878)
- 096 "Vårt solsystem" (1878)
- 097 "Carl Larssons Uppsala-tempel" (1908)
- 098 "Sverige och vikingafärderna västerut" (1924)
- 099 "Ett besök på Djurgården sommaren 1868"
- 100 "Hilmas Alaska" Resguide till guldgräverskans trädgård av cement.
- 101 "Skildring av Ångermanland 1882"
- 102 "Ölands fornminnen" (1874)
- 103 "Sigtunas tidiga historia" (1872)
- 104 "Tors hammare" (1872)
- 105 "Skildring av Dalälven år 1876"
- 106 "Helgeandskyrkan i Visby" (1878)
- 107 "Hällristningarnas ålder" (1869)
- 108 "Fyndet av vikingaskeppet i Gokstad år 1880"
- 109 "Sherlock Holmes: »Gloria Scott»"
- 110 "Sherlock Holmes: Beryllkronan"
- 111 "Sherlock Holmes: De fem apelsinkärnorna"
- 112 "Sherlock Holmes: De rödhårigas förening"
- 113 "Sherlock Holmes: Den avhuggna tummen"
- 114 "Sherlock Holmes: Den blå karbunkeln"
- 115 "Sherlock Holmes: Den försvunna brudgummen"
- 116 "Sherlock Holmes: Den försvunna kapplöpningshästen"
- 117 "Sherlock Holmes: Blodbokarna."
- 118 "Sherlock Holmes: Det spräckliga bandet. "
- 119 "Sherlock Holmes: Den grekiske tolken"
- 120 "Sherlock Holmes: Musgraves ritual"
- 121 "Sherlock Holmes: Det gula ansiktet"
- 122 "Sherlock Holmes: Det hemlighetsfulla mordet vid skogssjön"
- 123 "Sherlock Holmes: Den hemlighetsfulle patienten"
- 124 "Sherlock Holmes: Börsmäklarens biträde"

- 125 "Sherlock Holmes: En skandal i Böhmen"
- 126 "Sherlock Holmes: Krymplingen"
- 127 "Sherlock Holmes: Lorden och hans rika amerikanska brud"
- 128 "Sherlock Holmes: Mordet i Reigate"
- 129 "Sherlock Holmes: Tiggaren med den kluvna läppen"
- 130 "Skildring av Södermanland år 1882"
- 131 "Våra fornminnen – vad de lära oss" (1916)
- 132 "Kanalbyggen på planeten Mars" (1888)
- 133 "Ett besök i Ystad år 1872"
- 134 "Petras helgedomar" (1921)
- 135 "Ett besök i Boxholm år 1885"
- 136 "Resor med luftballong år 1873"
- 137 "Ett fartyg från vikingatiden – fyndet av Tuneskeppet 1867"
- 138 "Skildring av Östergötland år 1882"
- 139 "Ännu fler galna rockstjärnor – 200 otroliga fakta från pop- och rockvärlden"
- 140 "Sveriges fasta fornlämningar från hednatiden" (1901)
- 141 "Förstörda fornminnen i Bohuslän år 1924"
- 142 "Guide till biskötsel" (1885)
- 143 "Ett besök i Roms katakomber år 1870"
- 144 "Skildring av Riseberga klosterruinerna" (1874)
- 145 "Citatboken. 222 kändisar om sin ålder och om att bli gamla"
- 146 "SVT-skandaler 1. Den otroliga historien: Så blev "På spåret" filmerna olagliga"
- 147 "Fyra skadade är mindre än fem döda – 444 tjuvlyssnade citat på en kvällstidning"
- 148 "Sherlock Holmes: En studie i rött"
- 149 "Forn tidens sjörövare i Medelhavet" (1870)
- 150 "33 Viking places to visit in Sweden – guidebook to ruins and museum"